

Yttrande avser ert dnr KN2023/02524

Luleå tekniska universitet tillstyrker förslaget i promemorian *Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen (Ds 2023:5)* men yttrar sig över nedanstående delar.

11.2 Alternativa lösningar

Redan i skedet av ansökan om bearbetningskoncession har betydande investeringar gjorts i ett tilltänkt gruvprojekt. En ansökan om miljötillstånd i Mark och miljödomstolen kräver betydande ytterligare investeringar för att ta fram ett fullvärdigt underlag. Om denna ansökan avslås enbart på grund av Natura 2000 prövningen så innebär detta en klar nackdel för främst juniora prospekteringsföretag som vanligtvis är beroende av extern finansiering för driva sina projekt. Ett tidigt avslag på en ansökan om Natura 2000-tillstånd skulle därför kunna vara att föredra framför ett avslag sent i processen, för att undvika att kostsamma investeringar görs i projektet. Universitetet instämmer dock i slutsatsen att införandet av en ventil där ansökan om bearbetningskoncession avslås om länsstyrelsen under samrådet bedömer att det är uppenbart att ett Natura 2000-tillstånd inte kommer att erhållas inte är en lämplig lösning.

11.9 Konsekvenser för tillämpningen av riksintressesystemet

Den i promemorian Ds 2023:05 föreslagna förändringen av minerallagen avser att förtydliga tillståndprocessen vid en gruvetablering där prövningen av ett Natura 2000-tillstånd, i de fall ett sådant tillstånd krävs, enbart görs i samband med prövningen av en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken. Dock kvarstår kravet att vid beviljande av bearbetningskoncession ska 3 kap. och 4 kap. 1–7 §§ miljöbalken tillämpas och dessutom ska en specifik miljöbedömning göras (MKB), information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken.

Att helt bortse från naturvårdsdirektivet, där livsmiljöer och djur- och växtarter ska skyddas i form av Natura 2000 områden kan innebära en svårighet för berörda länsstyrelser i deras bedömning av en koncessionsansökan. Riksintresset naturvård ingår i 3 kap. 2-3 §§ i miljöbalken vilket innebär en svår avvägning om naturvårdsdirektiven som ligger till grund för införandet av Natura 2000 områden inom EU inte beaktas. Omfattningen av en MKB

som skall ligga till grund för att ta hänsyn till 3 kap. 2-3§§ i miljöbalken kommer att bestämmas i samråd med berörd länsstyrelse och skulle kunna bli rätt omfattande beroende på hur länsstyrelsen ser på naturvårdsdirektiven.

Om beaktandet av 3 kap. och 4 kap. miljöbalken helt uteslöts skulle tillståndprocessen för bearbetningskoncession ytterligare renodlas så att enbart tekniska-ekonomiska aspekter (malmbevisning) beaktades vid prövningen av en ansökan om bearbetningskoncession och där länsstyrelsen inte skulle vara inblandad. Alternativt att riksintresset naturvård vilket främst berör 3 kap. 2-3§§ i miljöbalken inte ingår i beslutsprocessen, utan att endast andra riksintressen enligt 3 kap i miljöbalken. Det skulle även innebära att en MKB enligt 6 kap. miljöbalken inte behöver tas fram i samråd med berörd Länsstyrelse. En så långtgående förändring av minerallagen kräver dock en fördjupad analys.

I detta ärende har rektor Birgitta Bergvall-Kåreborn beslutat, Marie Larsson har föredragit. I den slutliga beredningen har också Olof Martinsson, universitetslektor i Malmgeologi deltagit.